

Nr 280

Av herr **Carlshamre**, om rätt för fiskare att göra avsättning till resultatutjämningsfond, m.m.

(Lika lydande med motion nr 226 i Första kammaren)

De starka inkomstfluktuationerna inom västkustfisket i förening med hårdnande internationell konkurrens på fiskefälten — genom massinsats från de stora fiskena-tionernas sida av vid anskaffningen oftast statssubventionerade, hypermoderna, tekniskt topputrustade fartyg med bästa möjliga effektivitet — pressar våra fiskare, fysiskt och psykiskt, intill gränsen för det möjliga. Aldrig har fisket — med tyngdpunkten förlagd till sillen — drivits så intensivt som nu med flera tusentals fiskare engagerade praktiskt taget året runt och med mycket betydande investeringar i fartyg och annan utrustning på spel. Trycket på våra fiskare har det senaste året vuxit oroväckande, genom att det naturliga underlaget för fisket sviktar, av orsaker som man hittills vet föga om. I detta försämrade konjunkturelläge, då många faktiskt inte tjänar mer än till sitt dagliga uppehälle, trots hårt slit under onaturligt lång arbetsdag och uppenbara risker till liv och lem, har de utan nödig tillgång till reserver att dragas med ekonomiska åtaganden för att över huvud kunna vara kvar i sitt yrke.

Situationen ter sig ur deras synvinkel diskriminerande, om de skulle jämföra sina arbets- och inkomstvillkor med utländska konkurrenters eller med likvärdiga landfasta medborgargrupper i Välfärdssverige med reglerad arbetstid, avtalslöner, lagstadgad ledighet och i övrigt tillgång till alla de förmåner ett modernt samhälle numera erbjuder sina skattskyldiga medborgare.

Denna skillnad i ekonomiska och sociala villkor upplever fiskarkåren både som en social orättvisa och som ett svårt ekonomiskt handikapp. För många kan den synas ödesbestämd och lär väl inte helt kunna utplånas, men det måste vara ett angeläget moraliskt och socialt krav att i görligaste mån söka utjämna den — i synnerhet som åtgärder i denna riktning är ägnade att trygga vårt fiskes utveckling, en angelägenhet som tyvärr råkat i slagskuggan från andra aktuella samhällsuppgifter, men som icke desto mindre förtjänar att beaktas med tanke på fiskets roll inom vår folkförsörjning och som inkomstkälla för en betydande del av vår skärgårdsbefolkning.

För att bevara och stärka vårt fiskes ställning och konkurrenskraft, sätta yrkesutövarna i stånd att vidmakthålla och förnya tonnage och utrustning och därmed trygga själva basen för nyrekrytering och fortsatt fiske är det i dagens läge ofrånkomligt, att samhället ger dem möjlighet till skattemässig resultatutjämning, i likhet

med vad andra rörelseidkare åtnjuter. I exempelvis Norge betraktas en sådan ordning numera som något självklart. Norska fiskare åtnjuter säravdrag med 12 procent på den skattepliktiga inkomsten, förutsatt att de fiskat minst 15 veckor till havs — avdraget maximerat till 3 000 kronor. De har vidare möjlighet att under år med goda inkomster skattefritt avsätta till en driftfond 20 procent för senare förvärv — under inkomstmagra år — av båt, redskap och andra förnödenheter för fisket. Till yttermera visso har de lindrigare progressiv beskattning, med möjlighet till tredelning av merinkomsten vid beräkning av statsskatten. Danska fiskare åtnjuter också icke oväsentliga skatteförmåner, exempelvis proviant- och sjöklädersavdrag plus ett speciellt avdrag på 1 000 kronor, därav hälften för icke familjeförsörjare. Fiskarorganisationerna hyser gott hopp om att i den politiska instansen också kunna utverka ungefär motsvarande möjlighet till fondavsättning som redan tillämpas i Norge.

Bilden av våra fiskares skattemässigt missgynnade ställning mörknar ytterligare, om man tänker exempelvis på att de visserligen kan tillgodogöra sig ett proviantavdrag på 400 kronor (de danska kollegerna får draga av 1 400 kronor), men samtidigt beskattas för inkomst av kokfisk med 60 kronor per familjemedlem. Beloppet kan synas bagatellartat men förstärker känslan av att våra havsfiskare befinner sig i strykclass. I Norge ingår provianten som en post i fiskelagets utgiftskonto och är helt avdragsgill. Beaktande i sammanhanget förtjänar också det förhållandet, att en i flera avseenden så likvärdig grupp som vårt sjöfolk kompenseras genom skattelättnader — fullt i sin ordning givetvis — för att sjömännen i så stor utsträckning nödgas avstå från de fördelar i land, som välfärdssamhället erbjuder övriga skattebetalare. Fiskarna tillbringar ju också sin huvudsakliga tid till sjöss eller i främmande hamn och förtjänar i fullt ut samma utsträckning enahanda skatteregler.

Med hänvisning till vad ovan anförts hemställes,

att riksdagen måtte i skrivelse till regeringen anhålla om skyndsamt förslag dels angående möjlighet för våra fiskare att göra avsättning till resultatutjämningsfond, dels — med beaktande av fiskarnas speciella arbets- och inkomstförhållanden — tillförsäkra dem bättre skatteavdrag vid yrkesutövningen.

Stockholm den 24 januari 1967

Nils Carlshamre (h)
